

Πολίτης

1. Πώς ξεκίνησε η ιδέα για το Κινηματικό Αρχείο;

Διογένης: Το αρχείο ξεκίνησε μια νύχτα του Ιούλη πριν τέσσερα χρόνια σε μια έξοδο για μπύρες στην Φανερωμένη, όταν πάνω σε μια συζήτηση ανακαλύψαμε οι δυο μας ότι έχουμε την ίδια επιθυμία να δράσουμε ώστε να συντηρήσουμε την έντυπη παράδοση του ευρύτερου πολιτικού χώρου στον οποίο κινούμαστε.

Ζήνωνας: Φυσικά υπήρξαν προσωπικές και συλλογικές πρωτοβουλίες για την δημιουργία αρχείων του ευρύτερου Κυπριακού ριζοσπαστικού χώρου στο παρελθόν (π.χ. η βιβλιοθήκη Αγράμματα), αλλά καμία κυπριακή πρωτοβουλία δεν προσπάθησε να δημιουργήσει ένα διαδικτυακό αρχείο. Στο διεθνή χώρο πρότυπα μας ήταν το Μαρξιστικό Αρχείο και η Αναρχική Βιβλιοθήκη, και τα δύο είναι σημαντικά ηλεκτρονικά αρχεία. Δημιουργήσαμε τη σελίδα τον ίδιο χρόνο και ξεκινήσαμε αρχικά με την αρχειοθέτηση του υλικού που βρισκόταν ήδη στην κατοχή μας μέσω των προσωπικών μας αρχείων.

2. Ποιες είναι οι πηγές σας; Πώς έφτασε στα χέρια σας όλο αυτό το υλικό;

Διογένης: Οι πρώτες πηγές ήταν το προσωπικό αρχείο ενός που τους κύριους συντάκτες και το αρχείο που κληρονόμησε η συλλογικότητα “Συσπείρωση Ατάκτων” από προηγούμενους κοινωνικούς χώρους της Λευκωσίας που είχαν ολοκληρώσει τον κύκλο τους και εξαφανιστεί από τον κινηματικό χάρτη.

Στη πορεία μας δόθηκε πρόσβαση και σε άλλα προσωπικά αρχεία, πολλά από τα οποία έκρυβαν θησαυρούς τους οποίους αγνοούσαμε ολοκληρωτικά. Ένα σημαντικό κομμάτι του υλικού, κυρίως της περιόδου από το 2008 και μετά, υπήρχε ήδη διαδικτυακά πάνω στις διάφορες σελίδες πολιτικών ομάδων.

Επίσης, κατά καιρούς έχουν επικοινωνήσει διάφορα άτομα μαζί μας για να μας δώσουν υλικό, ενώ μαζεύουμε και εμείς πολιτικό υλικό που μπορεί να εντοπίσουμε ανά διαστήματα σε πολιτικές κινητοποιήσεις και πολιτικοποιημένους κοινωνικούς χώρους. Κάπου εδώ επιτρέψτε μας να καλέσουμε όσο κόσμο έχει υλικό που πιστεύει ότι έχει θέση το Κινηματικό Αρχείο, να επικοινωνήσει μαζί μας στο arχειo@riseup.net.

3. Το αρχείο είναι σαν μια ανοιχτή πλατφόρμα προσβάσιμη σε όλους, αντίθετα με αρχεία είτε αυτού του είδους ή και όχι, πού παραμένουν δύσκολα προσβάσιμα. Αντανakλά αυτή η ανοιχτή προσέγγιση κάποια γενικότερη θέση σας;

Διογένης: Ναι, η ελεύθερη διάχυση του υλικού είναι μια από τις πιο βασικές αρχές της προσπάθειας και έχει μεγάλη βαρύτητα σε όλες τις αποφάσεις μας. Ο λόγος που το αρχείο είναι ψηφιακό είναι για να μπορεί να έχει τις πόρτες του πάντα ανοιχτές. Τα 'offline' αρχεία, είτε κινηματικά, είτε συλλογές με πιο ευρεία θεματολογία, εξαρτιούνται πάντα από την διαθεσιμότητα εθελοντών να κρατήσουν ένα

χώρο ανοιχτό για το κοινό και να φροντίζουν να εμπλουτίζουν και να συντηρούν την συλλογή. Ειδικά για τα κινηματικά αρχεία, δυστυχώς χαρακτηρίζονται από την εφήμερη τους φύση.

Μια χαρακτηριστική επιλογή είναι η εκτεταμένη χρήση ετικετών (tags) με τις απαραίτητες πληροφορίες που πλαισιώνουν το κάθε έργο που αρχειοθετούμε στον χώρο, τον χρόνο, την θεματολογία και ιδεολογική απαρχή του. Αυτή η προεργασία καθιστά το υλικό όχι απλά εύκολα προσβάσιμο, αλλά επιτρέπει την εύκολη διασύνδεση του με το τι προηγήθηκε και το τι συνέβη αργότερα. Χρησιμοποιούμε άλλωστε μια ελεύθερη πλατφόρμα τύπου ηλεκτρονικής εγκυκλοπαίδειας (wiki) που επιτρέπει τις εσωτερικές διασυνδέσεις μεταξύ κειμένων.

Μια άλλη σημαντική επιλογή που υπαγορεύεται από την θέση μας για ανοιχτότητα είναι η 'δέσμευση' ότι μια μέρα, ό,τι έχουμε αρχειοθετήσει θα έχει δακτυλογραφηθεί και θα μεταφραστεί στις τρεις ιστορικά σημαντικές γλώσσες για το ριζοσπαστικό κίνημα της Κύπρου, δηλαδή τα ελληνικά, τα αγγλικά, και τα τουρκικά. Μια αδυναμία που πρέπει να αναγνωρίσουμε είναι ότι το τουρκικό κομμάτι του Αρχείου δεν είναι εξίσου αναπτυγμένο, καθώς δεν μιλούμε οι ίδιοι την γλώσσα. Παρόλα αυτά έχουμε εντοπίσει υλικό στα τουρκικά και ελπίζουμε ότι με την βοήθεια ομιλητών της γλώσσας θα καταφέρουμε να το αρχειοθετήσουμε.

Η επιλογή για δακτυλογράφηση ιδιαίτερα λειτουργεί σαν πολλαπλασιαστής της αξίας του Κινηματικού Αρχείου. Καταρχάς ένα δακτυλογραφημένο κείμενο είναι πλέον αναζητήσιμο. Επιπλέον, ένα δακτυλογραφημένο κείμενο είναι πολύ πιο εύκολο να χρησιμοποιηθεί παρακάτω, είτε σε μια αναδημοσίευση ή ανθολογία, είτε ως παράθεση σε μια ακαδημαϊκή ή ιστορική καταγραφή. Είναι σημαντικό επίσης ότι μια απλή φωτογραφία μιας σελίδας δεν έχει αξία για άτομα με οπτικές αναπηρίες ή διαταραχές της ανάγνωσης, ενώ με το δακτυλογραφημένο κείμενο μπορούν να μεγεθύνουν τα γράμματα, να αλλάξουν την γραμματοσειρά, ή να μετατρέψουν το κείμενο σε ήχο.

Όσο αφορά τις μεταφράσεις, αρκετές φορές είμαστε τυχεροί, επειδή οι ίδιοι οι εκδότες θεώρησαν σημαντικό να μεταφράσουν τις δημοσιεύσεις τους σε μια από τις άλλες δύο γλώσσες. Άλλες φορές, οι μεταφράσεις προέρχονται από κόσμο που διάβασε κάτι, του άρεσε και θεώρησε σημαντικό να το μεταφράσει και να μας το στείλει. Αρκετά άτομα έχουν συνεισφέρει με υλικό, δακτυλογραφήσεις και μεταφράσεις.

Τόσο η δακτυλογράφηση όσο και η μετάφραση είναι διαδικασίες που απαιτούν να δώσει κάποιος αρκετό χρόνο, και ευχαριστούμε όσους έχουν προσφέρει ήδη. Και πάλι, θα χαρούμε να ακούσουμε στο arxio@riseup.net αν κάποιο άτομο ενδιαφέρεται να συνεισφέρει δακτυλογραφώντας ή μεταφράζοντας.

Τώρα, σε πιο τεχνικά ζητήματα, φροντίζουμε το ψηφιακό υλικό να αποθηκεύεται σε μορφές που είναι μάλλον απίθανο να καταστούν παρωχημένες σε σύντομο χρονικό διάστημα, όπως είναι το απλό κείμενο, και το κλασικό PDF. Ελπίζουμε όμως ότι υπάρχει κάποιος να αρχειοθετεί τους αρχειοθέτες, και όσο μπορούμε το κάνουμε πιο εύκολο να μας αντιγράψουν.

Εδώ να σημειώσουμε ότι όταν ξεκινήσαμε το Αρχείο, θεωρούσαμε ότι προτεραιότητα μας είναι το έντυπο υλικό λόγω της ανησυχίας μας για την φυσική φθορά του. Δυστυχώς μέσα στα τέσσερα χρόνια λειτουργίας, είδαμε πολλές σημαντικές ιστοσελίδες του ριζοσπαστικού χώρου να εξαφανίζονται από το διαδίκτυο. Προσθέσαμε λοιπόν και αυτό το είδος υλικού στις προτεραιότητες μας. Μας ανησυχεί η τάση που βλέπει τον ριζοσπαστικό λόγο (αρκετές φορές μεγάλης έκτασης και εμβάθυνσης λόγο) να αναπτύσσεται σε πλατφόρμες εφήμερης επικοινωνίας όπως είναι το Facebook. Πρόκειται για πλατφόρμες που δεν προσφέρονται για εύκολη αναζήτηση και μακροχρόνια πρόσβαση, ενώ είναι εξαιρετικά εχθρικές προς την διαδικασία της αρχειοθέτησης. Ένα σημαντικό κομμάτι της κινηματικής -και όχι μόνο- ιστορίας μάλλον θα είναι μη-προσβάσιμο στον μελετητή ακόμα και του κοντινού μέλλοντος.

Ίσως αξίζει να σημειώσουμε ότι το Αρχείο είναι ανοιχτό και με μια άλλη σημασία της λέξης. Παρόλο που τόσο οι βασικοί συντάκτες όσο και όσοι βοήθησαν και βοηθούν στην πορεία είναι με κάποιο τρόπο ενεργοί στον ριζοσπαστικό χώρο της Κύπρου, το Αρχείο δεν συγκεντρώνεται σε συγκεκριμένη ιδεολογική τάση και δεν παράγει το ίδιο πολιτική. Το υλικό που ήδη έχει ανεβεί είναι συχνά αντικρουόμενο, και σε κάποιες περιπτώσεις, ειδικά όσο αφορά υλικό των περασμένων δεκαετιών, ίσως και να ξενίζει. Αναπόφευκτα, η θεματολογία του Κυπριακού είναι ένα τέτοιο παράδειγμα και μπορεί κάποιος ήδη να βρει σχετικό υλικό στο Αρχείο.

4. Τι μπορούμε να μάθουμε μέσα από το αρχείο για το κυπριακό ριζοσπαστικό κίνημα;

Ζήνωνας: Αρχικά θα ήταν καλό να διευκρινίσουμε πως δεν μπορούμε να μιλούμε για ένα ενοποιημένο Κυπριακό ριζοσπαστικό κίνημα, το οποίο μπορεί να εντοπιστεί ιστορικά σε διαφορετικές στιγμές της ανάπτυξης ή ωρίμανσης του, αλλά για διαφορετικούς πολιτικούς χώρους και πολιτικά κινήματα με τις δικές τους αφετηρίες, ιδεολογικές ζυμώσεις, διασπάσεις, πολιτικές πρακτικές και ευρύτερους στόχους και προσδοκίες. Χρησιμοποιούμε τον όρο 'ευρύτερος Κυπριακός ριζοσπαστικός χώρος' ως μια ελαστική κατηγορία, έτσι ώστε να μπορούμε να συμπεριλάβουμε υλικό από διαφορετικές ριζοσπαστικές παρατάξεις, ιδεολογικούς χώρους και θεματικές, με βάση πάντα τα τοπικά δρώμενα, ακόμα και αν πολλές φορές οι συλλογικότητες που δημιουργήσαν το υλικό είναι αντιφατικές, ή ακόμη και αντίθετες μεταξύ τους. Ο στόχος μας, ως ομάδα αρχειοθέτησης, είναι να κάνουμε προσβάσιμο παλιό και καινούργιο υλικό, όχι να παράγουμε κάποια ξεκάθαρη πολιτική ή ιδεολογική θέση.

Σε γενικές γραμμές μπορούμε να πούμε πως ο ευρύτερος Κυπριακός ριζοσπαστικός χώρος έχει παραμείνει εκτός ιστορικής και κοινωνιολογικής καταγραφής (αν και αυτό άρχισε να αλλάζει τα τελευταία χρόνια), καθώς και εκτός της ευρύτερης συλλογικής μνήμης. Επομένως, το πρώτο πράγμα που μπορεί να μάθει κάποια/ος μέσα από το Αρχείο, είναι η ίδια η ιστορική ύπαρξη αυτού του ευρύτερου ριζοσπαστικού χώρου, καθώς και οι πολύπλευρες εκφάνσεις του και οι πολλαπλές ιδεολογικές του καταβολές. Κατ' επέκταση, η ιστορική καταγραφή αυτού του ευρύτερου πολιτικού χώρου είναι ταυτόχρονα και η καταγραφή ενός σημαντικού κομματιού της εξωκοινοβουλευτικής πολιτικής δραστηριότητας στην Κύπρο, δηλαδή της πολιτικής έξω από τους επίσημους θεσμούς του κράτους. Μέσα από το αρχείο μπορούμε να εντοπίσουμε και να μάθουμε για τους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες του σύντομου και μακρινού παρελθόντος που αναπτύχθηκαν και εξελίχθηκαν εκτός της κυρίαρχης επίσημης πολιτικής σκηνής και των κρατικών δομών, πάντα από την σκοπιά των συλλογικοτήτων και πρωτοβουλιών που τους διεξήγαγαν. Για παράδειγμα, μεταξύ άλλων, στο αρχείο μπορεί αυτή τη στιγμή να εντοπιστεί υλικό για την ισότητα των φύλων, για την οικολογία, για την διάσωση του Ακάμα, για το δικαίωμα στην άρνηση στράτευσης, για το αντικαπιταλιστικό και αντιφασιστικό κίνημα, για την απελευθέρωση της σεξουαλικότητας, για το εργατικό κίνημα, για το Κυπριακό runk, για το κίνημα επανένωσης του νησιού και για το δικαίωμα στην πόλη.

Μπορούμε επίσης να πούμε εδώ πως μέσα από το αρχείο μπορεί να συγκροτηθεί μια πρώτη γενεαλογία του Κυπριακού αναρχικού-αντιεξουσιαστικού χώρου, από τις πρώτες εκδόσεις του στη Γαλλία και το εκεί οργανωμένο κυπριακό φοιτητικό κίνημα, την Αθήνα και τη Λεμεσό τη δεκαετία του '80, ως και τις μετέπειτα πολιτικές ομάδες της Λευκωσίας και της Λεμεσού που εμφανίζονται από τα τέλη της δεκαετίας του '90. Υπάρχει επίσης αρκετά ενδιαφέρον και αξιοσημείωτο υλικό γύρω από τις συζητήσεις περί κυπριακής ταυτότητας/συνείδησης, καθώς και μια μακρά καταγραφή της ευρύτερης εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς και του οικολογικού κινήματος, συμπεριλαμβανομένων και των προσπαθειών δημιουργίας μιας κοινοβουλευτικής αριστεράς πέρα από το ΑΚΕΛ.

Φυσικά είμαστε αρκετά μακριά από την ψηφιοποίηση του συνόλου του υλικού των προαναφερόμενων

θεματικών, παρόλα αυτά, μπορούμε να πούμε με αυτοπεποίθηση πως το αρχείο μπορεί πλέον να δώσει μία καλή βάση για την μελλοντική κατανόηση και ιστορική καταγραφή τους.

5. Γνωρίζοντας την ιστορία του, μπορείτε να σχολιάσετε την πορεία του μέσα στο χρόνο φτάνοντας στο σήμερα; Υπάρχει περιθώριο συγκρίσεων από την έναρξη του στη σημερινή του υπόσταση; είναι θεμιτες οι συγκρίσεις;

Ζήνωνας: Είναι σημαντικό να αναφέρουμε πως δεν είμαστε ιστορικοί, ούτε κατέχουμε κάποια απόκρυφη ιστορική γνώση που μας επιτρέπει να ορίσουμε εδώ την ιστορική πορεία του ευρύτερου ριζοσπαστικού πολιτικού χώρου της Κύπρου. Βρισκόμαστε και εμείς μέσα σε μια συνεχή διαδικασία ανακάλυψης του ριζοσπαστικού πολιτικού παρελθόντος της Κύπρου. Μέσα από την διαδικασία αρχειοθέτησης μαθαίνουμε για πρωτοβουλίες, πολιτικές ομάδες, γεγονότα ή ακόμη και ιδεολογικές τάσεις του παρελθόντος για τις οποίες δεν γνωρίζαμε την ύπαρξη πριν την δημιουργία του αρχείου. Το αρχείο εμπεριέχει ακόμα διάφορες 'σκοτεινές' περιόδους, όπως τη δεκαετία του '60 και του '90, όπου το υλικό που εντοπίσαμε είναι ελάχιστο. Με βάση όμως την εμπειρία μας με άλλες δεκαετίες, όπως του '70 και του '80, όπου αρχικά εντοπίσαμε ελάχιστο υλικό αλλά μετέπειτα ανακαλύψαμε ένα ευρύ φάσμα πολιτικής δραστηριότητας, γνωρίζουμε πλέον πως η έλλειψη υλικού στο αρχείο δεν σημαίνει αυτόματα και την έλλειψη πολιτικής δραστηριότητας.

Έχοντας γνώση των πιο πάνω, θα ήταν παραπλανητικό να παρουσιάσουμε εδώ κάποια ιστορική πορεία, ή και να συγκρίνουμε την αποσπασματική εικόνα που έχουμε για την πολιτική δραστηριότητα προηγούμενων δεκαετιών, με τα σημερινά δρώμενα. Απλούστατα δεν έχουμε ακόμα ξεκάθαρη εικόνα του παρελθόντος. Το αρχείο μπορεί φυσικά να χρησιμοποιηθεί για σκοπούς ιστορικής ανάλυσης, καθώς και για την καταγραφή της ιστορίας των διάφορων ριζοσπαστικών πολιτικών τάσεων της Κύπρου. Μια τέτοια προσπάθεια προϋποθέτει την χρήση θεωρητικών εργαλείων και ιστορικών και κοινωνιολογικών μεθοδολογιών, καθώς και την καταγραφή των πολιτικών ομάδων και κινήματων μέσα στο ευρύτερο κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο στο οποίο αναπτύχθηκαν, ένα εγχείρημα το οποίο βρίσκεται αυτή τη στιγμή εκτός των στόχων του αρχείου.

6. Τα ριζοσπαστικά κινήματα αναζητούνται συνήθως στο περιθώριο. Στην Κύπρο;

Διογένης: Όσο αφορά την Κύπρο, η δράση στο περιθώριο είναι ίσως πιο χαρακτηριστική. Φυσικά αυτό δεν σημαίνει πως ο ευρύτερος ριζοσπαστικός χώρος και τα διάφορα κοινωνικά κινήματα παραμένουν αιώνια στο πολιτικό και κοινωνικό περιθώριο. Μπορούμε να αναφέρουμε αρκετά παραδείγματα όπου κομμάτια του ευρύτερου ριζοσπαστικού χώρου και διάφορα κινήματα από τα κάτω επηρέασαν ή αναδύθηκαν στην επιφάνεια του δημόσιου λόγου - όπως η κατάληψη της νεκρής ζώνης το 2011 από το κίνημα Occupy Buffer Zone ως διαμαρτυρία για την παγκόσμια οικονομική κρίση και τη συνεχιζόμενη διαίρεση του νησιού, η αντιφασιστική πορεία που καλέστηκε από την Αντιφασιστική Πρωτοβουλία ενάντια στην πρώτη επίσημη πορεία του ΕΛΑΜ στη Λευκωσία το 2009, καθώς και η πρόσφατη αντιρατσιστική πορεία που καλέστηκε από διάφορες ομάδες και συλλογικότητες για την συνεχιζόμενη υποχρεωτική κράτηση αιτητών ασύλου στο κέντρο κράτησης Πουρνάρας μέσα σε άθλιες συνθήκες διαβίωσης.

Άλλα παραδείγματα που μπορούμε να δώσουμε εδώ είναι η Πλατφόρμα Αριστερών για το Ναι κατά την περίοδο του δημοψηφίσματος για το σχέδιο Ανάν, η διεκδίκηση δημόσιου χώρου και η από τα κάτω πολιτικοποίηση από νεολαία στην Πλατεία Φανερωμένης από το 2009 μέχρι τουλάχιστον το 2012, η πρώτη διαμαρτυρία κατά του οικονομικού μνημονίου από την ΕΡΑΣ (Επιτροπή για μια

Ριζοσπαστική Αριστερή Συσπείρωση) το 2012, καθώς και οι συνεχιζόμενοι αγώνες του οικολογικού κινήματος για την προστασία του περιβάλλοντος και την αποτροπή περιβαλλοντικής αλλοίωσης και καταστροφής σε πολλαπλές περιοχές του νησιού. Η εικόνα δεν είναι μονοδιάστατη και η επίδραση των πολιτικών δράσεων στην ευρύτερη κοινωνία και τον δημόσιο λόγο αλλάζει ανάλογα με τις συγκυρίες και την ιστορική περίοδο. Η κατανόηση όμως του γιατί καθώς και του πως δεν μπορεί παρά να είναι περίπλοκη και πέραν των στόχων του αρχείου.

7. Ποιες είναι οι επιδιώξεις σας σε σχέση με το Κινηματικό Αρχείο; Καθώς η ψηφιοποίηση του σώζει από τη φθορά του χρόνου και η πρόσβαση σ' αυτό το διαχέει στο χώρο, ποιες είναι οι προσδοκίες για την αξιοποίηση του;

Διογένης: Συνειδητά αποφασίσαμε ως αρχειοθέτες να κρατήσουμε μια απόσταση από την αξιοποίηση του υλικού πάνω στην ίδια την πλατφόρμα του αρχείου. Χαιρόμαστε όμως όταν βλέπουμε το υλικό που ανεβάσαμε να αποτελεί την βάση για ακαδημαϊκή έρευνα, κάτι που έχει ήδη οδηγήσει σε μια σειρά από διατριβές, αλλά και σε κινηματική χρήση. Πολλά κείμενα βρήκαν μια νέα ζωή σε καινούργιες εκδόσεις και συλλογές, επειδή το περιεχόμενο τους εξακολουθεί να αγγίζει ζητήματα που απασχολούν τον ριζοσπαστικό χώρο.

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο

Cyprus Movements Archive

Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

<https://movementsarchive.org/doku.php?id=wiki:adminonly:start>

Last update: **2025/07/15 13:46**

